

Opinnäytetyö (AMK)

Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma

2013

Laija Karmitsa

LIIKETALouden JA YHTEISKUNTATIETEIDEN KOKOELMIEN ARVIOINTI

– Turun ammattikorkeakoulun kirjaston
Linnankadun yksikkö

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma

2013 | 38

Ohjaaja: Katri Rintamäki

Laija Karmitsa

LIIKETALouden JA YHTEISKUNTATIETEIDEN KOKOELMIEN ARVIOINTI

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana oli Turun ammattikorkeakoulun kirjasto. Tutkimuksessa arvioitiin Linnankadun kirjastoyksikön kokoelmista yleisten kirjastojen luokitusjärjestelmän luokkia 30-37.62 ja 69-69.35. Luokat sisältävät yhteiskuntatieteiden ja liiketalouden aineistoa. Tavoitteena oli selvittää, tarvitsevatko kyseiset kokoelmanosat karsintaa tai uudistamista.

Taustana kokoelmien arvioimiselle tutkimuksessa perehdyttiin yleisesti kokoelmatyöhön ja kokoelmien kehittämiseen. Linnankadun kirjastosta selvitettiin sen kokoelmapolitiikka sekä sijoittuminen kehysorganisaatioon.

Kokoelmia arvioitiin tilastollisin menetelmin. Niteistä tarkasteltiin niiden lainausmääriä sekä ikää julkaisuvuoden mukaan. Kokoelmista pääosan muodostaa vuosien 1996 ja 2006 välillä julkaistu aineisto. Noin neljäsosa kokoelmista ei ole ollut lainassa vuosina 2002–2013. Tilastojen perusteella kokoelmissa olisi karsimisen varaa.

ASIASANAT:

Kokoelmatyö, kokoelmat, kehittäminen, arviointi, aineistonvalinta

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Library and Information Services

2013 | 38

Instructor: Katri Rintamäki

Laija Karmitsa

EVALUATION OF BUSINESS ECONOMICS AND SOCIAL SCIENCES COLLECTIONS AT TUAS LINNANKATU BRANCH LIBRARY

This Bachelor's thesis was commissioned by the Library of Turku University of Applied Sciences. The objective of the study was to determine whether the collections at Linnankatu Branch Library are in need of weeding or reorganization. The evaluation focused on two parts of the collection: business economics and social sciences.

As a theoretical framework for the collection evaluation this paper looks into collection management and development in general. Also Linnankatu Branch Library's collection development policy is discussed as well as its role and tasks as a part of Turku University of Applied Sciences.

The collections were evaluated using statistical methods. The focus was on examining the circulation and age of the items. The majority of the items studied were published between 1996 and 2006. Over a quarter of the titles have not been in circulation during 2002–2013. Based on the statistics, weeding the collections is advisable.

KEYWORDS:

Collection development, collection management, evaluation

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 KOKOELMATYÖ	7
2.1 Hyvä kokoelma	9
2.2 Valinta	10
2.3 Säilytys	13
2.4 Karsinta	14
2.5 Kokoelmien kehittämisspolitiikka	15
3 TAUSTAA LINNANKADUN KIRJASTOYKSIKÖN KOKOELMILLE	17
3.1 Turun ammattikorkeakoulu	17
3.2 Turun ammattikorkeakoulun kirjasto	18
3.3 Taideakatemia	22
3.4 Linnankadun kirjastoyksikkö	24
4 KOKOELMIEN TILASTOLLINEN ARVIOINTI	26
4.1 Ikäjakauma	29
4.2 Lainamäärät	30
4.3 Johtopäätökset	32
5 LOPUKSI	34
LÄHTEET	36

LIITTEET

Liite 1. YKL-luokat 30-37.62.

KUVIOT

Kuvio 1. Turun ammattikorkeakoulun kirjaston aineistot 2012 (Kansalliskirjasto c).	20
Kuvio 2. Nidemäärät luokittain, YKL-luokat 30-37.62.	27
Kuvio 3. Nidemäärät luokittain, YKL-luokat 69-69.35.	28
Kuvio 4. Aineiston jakautuminen julkaisuvuoden mukaan, luokat 30-37.62.	29

Kuvio 5. Aineiston jakautuminen julkaisuvuoden mukaan, luokat 69-69.35.	30
Kuvio 6. Lainauskerrat/nide, luokat 30-37.62.	31
Kuvio 7. Lainauskerrat/nide, luokat 69-69.35.	31

TAULUKOT

Taulukko 1. Turun ammattikorkeakoulun kirjastotoimipisteiden kokoelmien erikoisalat (Turun ammattikorkeakoulu 2012c; 2012d).	18
Taulukko 2. Turun ammattikorkeakoulun kirjaston aktiiviset lainaajat 2012. (Kansalliskirjasto c.)	21
Taulukko 3. Taideakatemia koulutusohjelmat ja suuntautumisvaihtoehdot (Wikipedia 2013).	23
Taulukko 4. YKL-luokkien 30-37.62 ja 69-69.35 sisältö ja nidemäärät (Opetusministeriö, Kulttuuriyksikkö).	26

1 JOHDANTO

Tämän tutkimuksen tarkoitus on kartoittaa Turun ammattikorkeakoulun kirjaston Linnankadun toimipisteen kokoelmien nykytilanne. Toimeksiantajan eli Turun ammattikorkeakoulun kirjaston toiveesta tutkimus rajautuu kahteen kokoelmanosaan: YKL-luokkiin 30-37.62 ja 69-69.35. Kyseiset luokat sisältävät yhteiskuntatieteiden ja liiketalouden aineistoa. Näiden kokoelmien koettiin olevan erityisesti arvioinnin tarpeessa.

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, onko kokoelmia tarpeen uudistaa karsimalla nykyistä aineistoa tai hankkimalla uutta kirjallisuutta. Mielekkäimmäksi ja objektiivisimmaksi tavaksi arvioida kokoelmia valikoitui tilastollinen menetelmä. Kirjastojärjestelmästä saatujen nidetietojen avulla kokoelmia arvioitiin sekä niiden iän että lainausmäärien perusteella.

Ennen tulosten analysoimista oli kuitenkin tarpeen selvittää, mitä kokoelmatyö on ja millainen on hyvä kokoelma. Toisessa luvussa pohditaan, mitä osasia kokoelmien hallintaan kuuluu sekä mikä merkitys yhteisellä kokoelmapolitiikalla on kokoelmien kehittämisessä.

Jokaisen kirjaston kokoelmat ja käyttäjäkunta ovat erilaiset ja samalla myös kokoelmien kehittämissuunta ja tavoitteet vaihtelevat. Korkeakoulukirjaston kohdalla kokoelmiin vaikuttavat sekä kehysorganisaation että käyttäjien tarpeet. Luvussa kolme perehdytään tutkittavana olevien kokoelmien tavoitteeseen tarkastelemalla ensin kehysorganisaatiota, koko kirjastoa ja lopulta Linnankadun kirjastotoimipistettä ja sen kokoelmapolitiikkaa.

2 KOKOELMATYÖ

Kokoelma on yhtä kuin kirjasto. Kirjastoa ei voi olla olemassa ilman kokoelmaa, ja kaikki kirjaston perustehtävät liittyvät tavalla tai toisella kokoelmaan. Kokoelma taas luodaan käyttöä varten ja tärkeä osa kirjaston palveluja on kokoelmien kehittäminen asiakkaiden tarpeiden mukaisiksi (Doll 2002, 1). Muuttuvien ja kehittyvien kokoelmien tulisi heijastaa muutoksia käyttäjiensä tiedontarpeissa sekä muutoksia tiedossa itsessään (Doll 2002, 59).

Kokoelmien kehittäminen ja hoitaminen ovat siis tärkeä osa kirjastotyötä. Wilénin ja Kortelaisen mukaan kokoelmatyön voi käsittää kahdella eri tavalla. Kokoelmatyötä on päivittäinen, rutiininomainenkin työ kirjaston aineistojen parissa. Tällaista on esimerkiksi kokoelman järjestäminen ja hyllytys, rikkiäisten kappaleiden poistaminen tai korjaaminen, sekä uuden aineiston käsittely lainauskuntoon. Toisaalta kokoelmatyön voidaan ajatella olevan myös yleisempää kokoelman ja sen toimivuuden tarkastelua. Tähän sisältyy esimerkiksi kokoelman ja sen sijoittelun arviointia asiakkaan näkökulmasta. (Wilén & Kortelainen 2010, 18.)

Kokoelmatyöhön sisältyy alakäsitteitä, joita on määritelty julkaisusta riippuen eri tavoin. Voidaan puhua muun muassa kokoelmien kehittämisestä, arvioinnista, valinnasta ja hallinnasta. Peggy Johnson (2009, 1) on määritellyt termit seuraavanlaisesti: 1960-luvun lopulla alettiin puhua *kokoelmien kehittämisestä*. Se oli aiemmin käytettyä *kokoelman valintaa* kattavampi termi, jonka oli tarkoitus kuvata kokoelman kehittämistä prosessina, johon vaikuttavat sekä kirjaston omat tavoitteet että yhteisön ja asiakkaiden tarpeet. Siihen kuului aineistonvalinta, kehittämispolitiikan suunnittelu, käyttäjien ja potentiaalisten käyttäjien tarpeiden arviointi, kokoelmien käyttötutkimukset, kokoelman analysointi, kehitystarpeiden tunnistaminen, budjetin hallinta sekä yhteydenpito asiakkaisiin ja yhteistyökumppaneihin.

1980-luvulla otettiin käyttöön termi *kokoelmien hallinta*. Siihen sisältyy aiemman kokoelmien kehittämisen lisäksi poistopäätökset, kausijulkaisujen tilauksien

peruminen sekä aineiston varastointi ja säilytys. Erityistä huomiota kiinnitetään myös kokoelmien hallinnan organisointiin ja vastuualueiden jakoon. Nykyisin kokoelmien hallinnalla ja kokoelmien kehittämisellä tarkoitetaan usein samaa asiaa ja termejä käytetään sekaisin. (Johnson 2009, 1.)

Käytännön kokoelmatyön rinnalla kulkee kokoelmatutkimus. Kokoelmatutkimuksen kaksi päänäkökulmaa ovat käyttö- ja käyttäjänäkökulma sekä tiedonsosiologinen näkökulma. Käyttö- ja käyttäjänäkökulmaa voidaan kutsua myös tarvenäkökulmaksi, sillä siinä tutkitaan asiakkaiden tarpeita, kokoelman käyttöä ja kysyntää. Olennaista on näiden kolmen välinen hierarkkinen suhde. Tiedontarpeet ovat suuri ja epämääräinen joukko, jonka sisällä kysyntä muodostaa pienemmän alueen, ja käyttö taas on yhteydessä kysyntään. (Wilén & Kortelainen 2010, 22-24.)

Tiedonsosiologisessa näkökulmassa kokoelmaa ei tarkastella niinkään käyttäjän kannalta, vaan itseriittoisena kokonaisuutena. Kokoelman rakennetta pohditaan muun muassa siltä kannalta, millaisessa tasapainossa tiedon eri alat ovat kokoelman sisällä. Lisäksi tutkitaan, mitä yhteyksiä eri julkaisuilla on toisiinsa ja mikä yhdistää eri tieteen- ja tiedon aloja. (Wilén & Kortelainen 2010, 22.)

Kokoelmaa voidaan kehittää työssä saadun kokemuksen ja aiemmin hyväksi havaitun tiedon perusteella, mutta myös teoreettisen tutkimustiedon avulla. Wilén (& Kortelainen 2010, 17) kuitenkin huomauttaa, että teorian soveltaminen käytäntöön vaatii vaivannäköä ja kärsivällisyyttä. Ei myöskään ole olemassa yksiselitteistä näyttöä, jonka mukaan tutkimustiedon avulla kokoelma aina paranisi.

Kokoelmatyössä ja kokoelmien kehittämisessä on olennaista arvioida, kuinka hyvin kokoelma saavuttaa sille asetetut tavoitteet ja tarpeet. Tutkimusten mukaan kahdeksankymmentä prosenttia lainoista keskittyy vain kahdenkymmenen prosentin osuuteen koko kokoelmasta. Toisin sanottuna pieni ydinkokoelma palvelee suurinta osaa tiedonhakijoiden tarpeista. (Wilén & Kortelainen 2010, 25.)

Monissa kirjastoissa kokoelmatyö ja kokoelmien rakenne ovat muuttuneet viime vuosina tietokantojen ja elektronisten aineistojen lisääntymisen myötä. Tietokannat tuovat sekä haasteita että mahdollisuuksia kokoelmatyöhön. Tarjonta on valtavaa, eikä hyllytiloista tai lainajonoista tarvitse huolehtia. Toisaalta tietokantojen tarjoama materiaali ei ole kirjaston omassa omistuksessa, eikä siihen voi vaikuttaa samalla tavoin.

2.1 Hyvä kokoelma

Ross Atkinsonin (2001, 4) mukaan kirjastot reagoivat palvelemissaan yhteisön tarpeisiin ja arvoihin, mutta toisaalta kirjastojen täytyy olla myös itse aktiivisia ja vaikuttaa yhteisön tarpeisiin. Jos ajatusta sovelletaan kokoelmatyöhön, saadaan kuvaus siitä, millainen kokoelman pitäisi olla. Hyvä kokoelma ei pelkästään vastaa käyttäjien tiedontarpeisiin, vaan antaa virikkeitä ja tietoa, joita käyttäjä ei ennen edes tiennyt kaipaavansa.

Perinteisesti on ajateltu, että mitä suurempi kokoelma, sen parempi. Perusteluna on se, että suuremmalla tietomäärällä on parempi todennäköisyys sisältää käyttäjän etsimä tieto. Toisaalta hallitsemattoman suuri tietomäärä voi sisältää yhä enemmän ”turhaa” tietoa, joka ei vastaa käyttäjien tarpeisiin, ja samalla halutun tiedon löytyminen voi hankaloitua (Wilén & Kortelainen 2010, 11).

Nykyään erityisesti elektroniset tietokannat ja niiden sisältämät kokotekstit voivat kasvattaa kokoelmaa nopeasti. Bellin (2003, 45) mukaan yhä suurempi määrä kokotekstejä saattaa heikentää tiedonhankinnan laatua. Käyttäjä joutuu selaamaan yhä enemmän irrelevantteja artikkeleita löytääkseen haluamansa.

Fyysisten kokoelmien optimikokoa ei ole pystytty määrittämään. Taloustieteessä käytetyn vähenevän tuoton lain mukaan tietyn pisteen jälkeen jokainen tuotantoon tehty sijoitus tuottaa edellistä pienemmän tuloksen. Kirjastokontekstissa kun kokoelma on saavuttanut tietyn koon, uudet hankinnat eivät enää lisää asiakastytyväisyyttä eivätkä tuota yhtään uutta lainaa. (Carrigan 1988, 24.) Noin yhdeksänkymmentä prosenttia kysynnästä saadaan

tyydytettyä kohtuullisilla kustannuksilla. Tämän jälkeen kysyntään vastaaminen vaatii yhä suurempia panostuksia. (Wilén 2010, 25.)

2.2 Valinta

Aineiston valintaa voidaan pitää kokoelmien kehittämisen päätoimintona (Wilén & Kortelainen 2010, 65). Atkinsonin mukaan valinta on vaikeasti havainnoitavaa kognitiivista toimintaa. Valintapäätökseen vaikuttaa kolme kontekstia, jotka ovat *arkistollinen* (mitä kokoelma sisältää), *yhteisöllinen* (käsitys käyttäjien tarpeista) ja *temaattinen* (tieto siitä, mitä tietystä aihealueesta on julkaistu). Valittava teos sijoitetaan tiedostamatta tai tiedostetusti näihin konteksteihin ja arvioidaan sen sopivuutta kokoelmaan. Valitsijasta riippuen eri kontekstien painotus valintaprosessissa voi vaihdella suuresti. (Atkinson 1984, 109.)

Koska valinta on sidoksissa siihen, millainen kokoelma on kyseessä, mitä tarpeita sen käyttäjillä on ja millaisia kriteereitä valitsija käyttää, mitään yleispätevää valintamallia ei ole olemassa. Teoreettisia malleja on kuitenkin runsaasti ja ne voi jakaa kahteen ryhmään: laskemiseen ja mittaamiseen perustuviin kvantitatiivisiin malleihin sekä intuitioon ja harkintaan perustuviin malleihin (Wilén & Kortelainen 2010, 69).

Ensimmäisiä kvantitatiivisia valintamalleja oli DePew'n (1975) kehittämä malli tieteellisille kirjastoille. Malli on kulkukaavion ja yhtälön yhdistelmä. Kulkukaavio muodostuu kyllä tai ei -kysymyksistä, joihin vastaamalla edetään kaaviossa ja lopulta määritellään, onko aineisto valitsemisen arvoinen. Kaaviossa kysytään esimerkiksi, onko aineistosta tullut hankintapyyntöjä, riittääkö budjetti siihen ja onko aineistolle välitöntä tarvetta. Kaaviota täydentää yhtälö, jonka avulla valittavaa aineistoa pisteytetään. Aineistolle annetaan pisteitä muun muassa sen mukaan, miten hyvin se tukee korkeakoulun opetussuunnitelmaa, kuinka merkittävä henkilö sen kirjoittaja on ja onko aineisto jo saatavissa kaukolainana. (DePew 1975, 237-244.)

Rutledgen ja Swindlerin (1987) valintamallissa on jaoteltu kuusi eri kriteeriä kirjan valintaan. Kirjalle annetaan pisteitä näissä kuudessa kategoriassa ja

enimmäispistemäärä on sata. Kategoriat eivät ole painoarvoltaan yhteneviä, vaan ne ovat tärkeysjärjestyksessä, jossa esimerkiksi ensimmäisen kategorian enimmäispistemäärä on kolmekymmentä, kun taas viimeisestä kategoriasta pisteitä voi saada enimmillään viisi. (Rutledge & Swindler 1987, Wilénin & Kortelaisen 2010, 70 mukaan.)

Ensimmäinen kategoria on *kirjan aihealue*. Kriteerin käyttö vaatii valitsijalta korkeakoulun opetusohjelman tuntemusta, jotta hän pystyy arvioimaan aihealueen sopivuutta siihen. Seuraava kriteeri on *kirjan intellektuaalinen sisältö* (enintään kaksikymmentäviisi pistettä), minkä arvioimiseksi valitsijan on tunnettava saman alan muita julkaisuja. *Kirjan potentiaalisen käytön* (kaksikymmentä pistettä) arvioinnissa apuna on tietämys käyttäjäkunnan tarpeista. *Kirjan suhteen kokoelmaan* (kaksitoista pistettä) valitsija pystyy arvioimaan vain, jos hänellä on yleiskäsitys nykyisestä kokoelmasta ja sen painotuksista ja mahdollisista puutteellisista alueista. Kaksi viimeistä kriteeriä ovat *kustantajan maine* (kahdeksan pistettä) sekä *kirjan kieli* (viisi pistettä). (Rutledge & Swindler 1987, Wilénin & Kortelaisen 2010, 69-70 mukaan.)

Saamiensa pisteiden mukaan kirja sijoittuu johonkin kolmesta prioriteettiryhmästä. Korkeat pisteet saanut kirja kuuluu ryhmään *täytyy hankkia*. Tällainen kirja olisi välttämätön osa kirjaston kokoelmaa. Kohtalaisesti pisteitä saanut kirja sijoittuu ryhmään *pitäisi hankkia*, ja sen olisi hyvä olla osa kokoelmaa. *Voisi hankkia* -ryhmän kirjat eivät ole enää yhtä tärkeitä, mutta saattavat sopia kokoelmaan. (Wilén & Kortelainen 2010, 70-71.)

Rutledgen ja Swindlerin mallin tarkoitus on tuoda johdonmukaisuutta valintaprosessiin. Sen käyttäminen jokaisen hankittavan kirjan kohdalla lienee liian aikaavievää, mutta mallia voi soveltaa pienempiin alueisiin. Wilén kritisoikin mallia sen kömpelyydestä käytännön työssä. Toisaalta se voi olla hyödyllinen koulutuksissa ja valintatyötä aloitteleville. (Wilén & Kortelainen 2010, 71.)

Atkinsonin, DePew'n sekä Rutledgen ja Swindlerin mallit pitävät valintaa pelkästään kognitiivisena toimintana, joka perustuu logiikkaan ja päättelyyn. Valitsijan tunteita ei näissä malleissa oteta huomioon valintaprosessiin

vaikuttavina tekijöinä. Quinnin (2007, 7) mukaan valintapäätöksiin liittyy niin paljon epävarmuustekijöitä, ettei prosessi voi olla pelkästään looginen, analyyttinen ja rationaalinen. Psykologit ovat todenneet, että ihminen käyttää yksinkertaistettuja muistisääntöjä nopeuttaakseen valintojen tekemistä. Tällaiset henkilökohtaiset nyrkkisäännöt voivat helposti johtaa kognitiivisiin ennakkoasenteisiin tai vääristymiin. Quinn antaa esimerkkinä tilanteen, jossa valitsija valitsee kahden aineiston väliltä. Aineistojen sisältö ja formaatti ovat samankaltaisia, mutta toinen on kalliimpi. Mikäli valitsijalla on ennakkoasenteena, että kalliimpi aineisto on aina laadukkaampi, hän luultavasti valitsee kalliimman. (Quinn 2007, 7.)

Valitsijan tunnetila tai tunteet voivat vaikuttaa valintapäätöksiin. Tunnetila eli millä ”päällä” henkilö on on tyypillisesti pitkäkestoisempi tila kuin yksittäiset tunteet, ja myös henkilölle itselleen vaikeampi havaita. Myönteisessä tunnetilassa olevan henkilön huomiokyky saattaa olla madaltunut, sillä positiiviset muistot ja assosiaatiot estävät häntä huomaamasta kaikkea valinnalle oleellista informaatiota. Hän saattaa myös hyvän tunnetilansa ylläpitämiseksi välttää negatiivista ja kriittistä tietoa. Onnellisella valitsijalla on vaara tehdä pinnallisia ja yksinkertaistettuja kokoelman kehittämispäätöksiä. Lisäksi on todennäköistä, että valitsija huomaa paremmin aineiston, joka vastaa hänen omaa tunnetilaansa. Esimerkiksi surulliseen valitsijaan saattaa siis vedota masennukseen liittyvä aineisto. (Quinn 2007, 8-9.)

Schwartzin mielestä kvantitatiivisten valintateorioiden ongelma on oletus siitä, että hyvät päätökset vaativat tarkkoja mittoja ja laskutoimituksia. Hänen valintamallissaan on kaksi olennaista käsitettä: roskakori ja hiljainen tieto. Roskakorimalli haastaa oletukset rationaalisesta käyttäytymisestä ja korostaa päätöksentekoon liittyvää epävarmuutta. Valintaan liittyy monia irrationaalisia tekijöitä eikä valitsijan ole mahdollista käsitellä kaikkia näitä tekijöitä. Valintatilanteen epävarmuutta lisää esimerkiksi se, että kokoelmien kehittämisen päämäärät ovat joitakin mitattavissa olevia tavoitteita lukuunottamatta avoimia ja tulkinnanvaraisia. Täydellisen rationaalinen ja käytännössä toimiva päätöksentekomalli on mahdottomuus. Sen sijaan valitsija

käyttää päätöksenteossa hiljaista tietoa, joka perustuu kokemukseen ja intuition. (Schwartz 1989, Wilénin & Kortelaisen 2010, 72-76 mukaan.) Hiljainen tieto on harjoituksen tai kokemuksen kautta tullutta tietoa, jota on usein hankala välittää muille. Henkilö itsekään ei välttämättä huomaa omaavansa hiljaista tietoa, ja hänen saattaa olla vaikea määritellä mistä se on tullut. (Polanyi 1966, Kotharin ym. 2011, 2 mukaan.)

2.3 Säilytys

Uuden aineiston valinnan ja hankinnan lisäksi jo olemassa olevan kokoelman säilytys ja suojelu kuuluvat kokoelmien hallintaan. Huolellisella säilytyksellä on mahdollista huomattavasti pidentää aineiston käyttöikä. Kirjahyllyjä ei esimerkiksi pitäisi täyttää liian ahtaasti tai väljästi. Jos aineisto on hyllyssä liian tiukasti, kirjan selkämys vahingoittuu, kun sitä vedetään ulos. Väljässä hyllyssä kaatuvat tai vinossa olevat kirjat kärsivät myös hiljalleen vahinkoa. (Evans 2000, 489.)

Muuta säilytyksessä huomioitavaa on lämpötila ja ilmankosteus. Ihanteellinen lämpötila kirjoille on noin 15 celsiusastetta, mutta tämä ei ehkä ole realistinen lämpötila useimmissa kirjastoissa, paitsi erillisissä varastohuoneissa. Korkeiden lämpötilojen lisäksi säilyvyyden kannalta erityisen haitallista on lämpötilan suuri vaihtelu. Suhteellisen ilmankosteuden olisi hyvä olla lähellä viittäkymmentä prosenttia. (Evans 2000, 490-491.)

Kokoelmien suojelemiseksi varkauksilta ja ilkivallalta turvatoimenpiteisiin tulee kiinnittää huomiota. Kaiken aineiston pitäisi olla merkittynä kirjastolle kuuluvaksi. Turvallisuutta voidaan lisätä esimerkiksi hälyttimillä, valvontakameroilla tai vartijoilla. Hätätilanteiden kuten tulipalojen varalta tulee olla toimintasuunnitelma. (Johnson 2009, 177-180.)

Säilytystyössä on tärkeää arvioida aineiston kunto ja valita sen perusteella sopivat toimenpiteet. Vahingoittuneen aineiston käyttöikä voidaan pidentää kirjastossa yksinkertaisilla korjausmenetelmillä, esimerkiksi teippaamalla sivuja tai vahvistamalla kirjan selkämystä. Erityisen arvokkaan aineiston kohdalla voi

olla järkevää kääntyä konservoinnin ammattilaisen puoleen. Säilyvyyttä voidaan parantaa myös esimerkiksi mikrokuvauksella tai digitoinnilla. (Johnson 2009, 166-170.)

Digitointi tai mikrokuvaukset on paikallaan erityisesti arvokkaan ja helposti vaurioituvan aineiston kohdalla, sillä se vähentää käytön aiheuttamaa kulutusta. Näin kirjaston asiakkaat voivat saada käyttöönsä vanhaa aineistoa, joka ehkä muuten olisi heidän ulottumattomissaan. Digitoinnin ja mikrokuvauksen tarkoitus onkin sekä saada aineisto paremmin käyttöön että suojella alkuperäistä kappaletta (Kansalliskirjasto b; Wilén & Kortelainen 2010, 87).

2.4 Karsinta

Aineiston karsiminen on yhtä tärkeä osa kokoelmien kehittämistä kuin aineiston valintakin. Karsimisella tarkoitetaan aineiston poistamista aktiivisesta käytöstä. Karsittu tai poistettu aineisto voidaan esimerkiksi myydä, lahjoittaa eteenpäin, varastoida tai heittää pois. (Johnson 2009, 152.) Ilman riittävää karsimista kokoelma voi vanheta nopeasti ja tulla vaikeakäyttöiseksi. Kasvavan kokoelman ongelmana on myös säilytystilat, joita harvassa kirjastossa pystytään loputtomasti lisäämään. (Evans 2000, 406.)

Karsimisen tavoitteena on parantaa aineiston kiertoa eli lainausmääriä. Lisäksi aineiston löytyminen ja pääsy sen käyttöön pitäisi helpottua, mikä taas lisää asiakastytyvyyttä. Karsittu kokoelma säästää sekä asiakkaiden että henkilökunnan aikaa, sillä esimerkiksi hakeminen tietokannasta ja hyllyttäminen nopeutuvat. (Slote 1997, 4, 10.)

Karsintasuunnitelma ja -perusteet ovat aina kirjasto- ja kokoelma-kohtaisia, mutta joitakin yleisiä ohjenuoria on olemassa. Yksi peruste karsinnalle on aineiston ikä. Kansainvälisten suositusten mukaan vähintään neljäkymmentä prosenttia avokokoelmista pitäisi olla alle viisi vuotta vanhaa aineistoa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010, 51).

Karsintaperusteena voidaan käyttää myös sitä, ettei nide ole ollut pitkään aikaan lainassa. Mitään yleispätevää aikarajoitusta ei ole, mutta esimerkiksi pienessä tieteellisessä Mina Reesin kirjastossa lähemmin tarkasteltavaksi ja mahdollisesti karsittavaksi otettiin kaikki niteet, joita ei ollut lainattu viiden viimeisen vuoden aikana (Handis 2007, 86). Toisessa tieteellisessä kirjastossa karsintauhan välttivät pääasiassa kahdenkymmenen viime vuoden aikana lainatut niteet, joskin tietyillä aloilla kuten yhteiskuntatieteissä aikarajaksi otettiin kymmenen vuotta (Dubicki 2008, 134).

Hyvin suosituista teoksista saattaa olla useita niteitä. Käytön hiipuesssa ylimääräiset niteet on järkevää karsia. Niteen huono kunto on myös peruste karsinnalle. Aineisto saattaa olla niin vahingoittunutta tai likaista, ettei sen korjaaminen ole tarkoituksenmukaista. (Doll 2002, 67.) Lisäksi voi arvioida, onko teos tietosisällöltään jo vanhentunut, onko siitä saatavilla uudempi painos, ja onko se erityisen harvinainen tai arvokas ja siksi säilytettävä (Johnson 2009, 154-155).

2.5 Kokoelmien kehittämisspolitiikka

Kokoelmien kehittämisspolitiikka on yleensä kirjallinen dokumentti, josta tulee ilmi kokoelman tavoitteet ja yleiset suuntaviivat. On myös mahdollista, ettei kehittämisspolitiikkaa ole kirjattu minnekään ylös, vaan se on vain kokoelmatyöhön osallistuvien mielessä. Tällöin on vaarana se, ettei kaikilla ole täysin samanlainen käsitys kokoelman päämääristä. Kirjallinen dokumentti on myös avuksi kokoelmien kehittämistä aloitteleville työntekijöille.

Kokoelmien kehittämisspolitiikan tulee olla sellainen, että se tukee kirjaston toiminta-ajatusta ja päämääriä (Hoffmann & Wood 2005, Wilénin ja Kortelaisen 2010, 89 mukaan). Se ei saa olla liian suuripiirteinen, idealistinen tai ympäripyöreä, muttei myöskään niin yksityiskohtainen ja raskaslukuinen että sen käyttäminen on työlästä. Kehittämisspolitiikka ei myöskään ole muuttumaton. Käyttäjäkunta, käytettävissä olevat varat ja resurssit muuttuvat, ja kehittämisspolitiikan tulisi mukaila näitä muutoksia. (Johnson 2009, 73.)

Kokoelmapolitiikan tulisi esitellä kirjaston tehtävä ja kuvailla nykyisen kokoelman vahvuuksia ja heikkouksia sekä määritellä tulevaisuuden tavoitteet. Kun tavoitteet ja kokoelman haluttu suunta on määritelty, pystytään seuraamaan onko kokoelma kehittymässä toivotunlaiseksi. Usein kehittämisspolitiikassa määritellään, kuka on vastuussa kokoelmien hallinnasta. Huolellisesti tehdystä politiikasta on apua myös muussa päätöksenteossa, esimerkiksi luetteloinnissa, tilankäytön suunnittelussa ja budjetoinnissa. (Johnson 2009, 74.)

Kokoelmapolitiikka on pääsääntöisesti suunnattu kirjaston henkilökunnalle, ja sen pitäisi olla kaikkien saatavilla, ei pelkästään varsinaista kokoelmien kehittämistä tekevien. Toisaalta kokoelmapolitiikka kertoo kirjaston toiminnasta ja tavoitteista myös rahoittajille ja kirjaston käyttäjille. Kokoelmapolitiikan avulla pystyy lisäksi perustellusti kieltäytymään sellaisista lahjoituksista tai hankintavaatimuksista, jotka eivät sovellu kirjaston kokoelmiin. (Johnson 2009, 76-77.)

3 TAUSTAA LINNANKADUN KIRJASTOYKSIKÖN KOKOELMILLE

Tämä luku taustoittaa Linnankadun kirjastoyksikön kokoelmat kehysorganisaation kautta. Linnankadun kirjastoyksikkö on yksi Turun ammattikorkeakoulun kirjaston toimipisteistä. Kirjaston on tarkoitus tukea Turun ammattikorkeakoulun opiskelijoita ja henkilökuntaa, joten ammattikorkeakoulun tavoitteilla ja koulutusohjelmien sisällöillä on paljon merkitystä kokoelmille.

3.1 Turun ammattikorkeakoulu

Turun ammattikorkeakoulu on yksi Suomen suurimmista ammattikorkeakouluista. Vuonna 2012 opiskelijoita siellä oli 9651 ja henkilöstöä 827 (Kansalliskirjasto c). Suoritettujen tutkintojen määrässä se oli ammattikorkeakoulujen välisessä vertailussa kolmannella sijalla vuonna 2012 (Tilastokeskus 2013). Vetovoimaluvaltaan Turun ammattikorkeakoulu on 5,8, mikä tarkoittaa, että hakijoita oli 5,8 yhtä aloituspaikkaa kohden. Vetovoimaisuudessa Turun ammattikorkeakoulu sijoittuu kansallisesti neljännelle sijalle. (Leppänen 2013, 20.)

Turun ammattikorkeakoulun pääasiallinen vaikutusalue on Varsinais-Suomi. Suurin osa opiskelijoista tulee Varsinais-Suomesta, ja vastaavasti valmistuneista pääosa työllistyy samaan maakuntaan. (Turun ammattikorkeakoulu 2013e.) Turun ammattikorkeakoulu tekee tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyötä lähes 3500 yrityksen kanssa (Turun ammattikorkeakoulu 2012f, 2).

Opetuksen tulosalueita on kuusi: bioalat ja liiketalous, hyvinvointipalvelut, taideakatemia, terveysala, tietoliikenne ja sähköinen kauppa sekä tekniikka, ympäristö ja talous (Turun ammattikorkeakoulu 2013c). Korkeakoulussa on 34 koulutusohjelmaa seitsemältä eri alalta. Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavia koulutusohjelmia on 13, englanninkielisiä

viisi. Toimipaikkoja on Turun lisäksi Loimaalla ja Salossa. (Turun ammattikorkeakoulu 2012f, 3-7.)

3.2 Turun ammattikorkeakoulun kirjasto

Kirjastoyksiköitä on kuusi ja ne sijaitsevat ammattikorkeakoulun eri toimipisteiden yhteydessä. Loimaalla ja Salossa on yksi kirjastoyksikkö, Turussa ovat Lemminkäisenkadun, Linnankadun, Ruiskadun ja Sepänkadun kirjastotoimipisteet. Lisäksi ICT-kirjasto Turussa on yhteistyökirjasto yhdessä Turun yliopiston ja Åbo Akademin kanssa. (Turun ammattikorkeakoulu 2012d.)

Kirjastoyksikköjen kokoelmat vaihtelevat sen mukaan, mitä aloja kussakin toimipisteessä opetetaan (Turun ammattikorkeakoulu b). Taulukossa 1 näkyy, mihin aloihin eri kirjastoyksiköiden kokoelmat painottuvat. Opiskelijat ja muut asiakkaat voivat kuitenkin vapaasti käyttää oman toimipisteensä lisäksi myös muita kirjastoyksiköjä, sillä kaikissa käy sama kirjastokortti (Turun ammattikorkeakoulu 2013b).

Taulukko 1. Turun ammattikorkeakoulun kirjastotoimipisteiden kokoelmien erikoisalajat (Turun ammattikorkeakoulu 2012c; 2012d).

Kirjastotoimipiste	Erikoisalajat
Loimaa	Sosiaaliala, liiketalous
Salo	Hoitotyö, liiketalous, tietojenkäsittely, tietotekniikka, konetekniikka
Turku, Lemminkäisenkatu	Bioalat, kauneudenhoitoala, kirjasto- ja tietopalveluuala, liiketalous, matkailu-, ravitsemus- ja talousala, journalismi, tietojenkäsittely
Turku, Linnankatu	Esittävä taide (nukketeatteri, sirkus, tanssi, teatteri), kuvataide ja valokuva, musiikki,

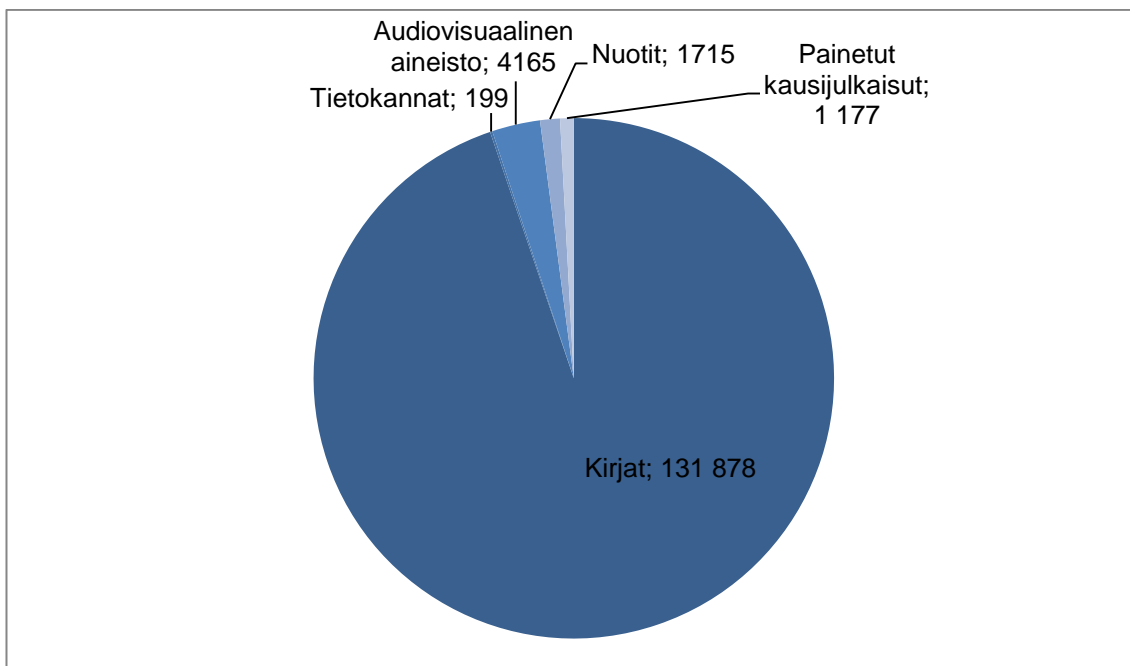
(jatkuu)

Taulukko 1 (jatkuu).

Kirjastotoimipiste	Erikoisalajat
	elokuva ja televisio (animaatio ja elokuva, mainonnan suunnittelu, mediatuotanto)
Turku, Ruiskatu	Bioanalytiikka, ensihoito, fysioterapia, hoitotyö, kätilötyö, radiografia ja sädehoito, sosiaaliala, suun terveydenhuolto, toimintaterapia
Turku, Sepänkatu	Auto- ja kuljetustekniikka, kala- ja ympäristötalous, kestävä kehitys, kone- ja tuotantotekniikka, liiketoiminnan logistiikka, muotoilu, myyntityö, rakennustekniikka, rakennusrestaurointi, tuotantotalous
Turku, ICT-kirjasto (yhteistyökirjasto)	Tietojenkäsittelytieteet

Kirjastoyksiköissä käytetään Aura-kokoelmatietokantaa. ICT-kirjastossa sijaitsevat Turun ammattikorkeakoulun tietotekniikan ja elektroniikan aineistot löytyvät Åbo Akademin kirjaston Alma-tietokannasta (Turun ammattikorkeakoulu 2012a). Kirjastojärjestelmänä käytössä on vuodesta 2002 alkaen ollut Voyager (Suomen kirjasto -selvityksen suunnitteluryhmä 2002, 9).

Vuoden 2012 lopussa henkilökuntaa kirjastossa oli kaikki toimipisteet huomioituina 23 henkeä. Kirjasto on täysin Turun ammattikorkeakoulun rahoittama, lisäksi rahoituksesta noin 3,6 prosenttia saadaan maksullisten palvelujen tuloista. Kuvio 1 havainnollistaa, minkälaisista aineistoista kirjaston kokoelmat muodostuvat. Lisäksi merkittävä osa kokoelmia on elektroninen aineisto, esimerkiksi tietokannoista löytyvät elektroniset kirjat ja lehdet sekä kuva- ja äänitiedostot. (Kansalliskirjasto c.)

Kuvio 1. Turun ammattikorkeakoulun kirjaston aineistot 2012 (Kansalliskirjasto c).

Yleisesti ottaen ammattikorkeakoulukirjastojen tehtävä juontuu 1990-luvun lakiin ammattikorkeakouluopinnoista (255/1995), joka asetti kirjastoille kehittämisvelvoitteita. Laadukkaat kirjastopalvelut olivat edellytys vakinaisen ammattikorkeakoululuvan saamiselle. (Kansalliskirjasto a; Widenius 1999.) Korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen hanketyöryhmä esitti vuonna 2009 tavoitteen, että vuoteen 2020 mennessä korkeakoulujen opiskelijoilla ja henkilökunnalla on käytössään kansainvälinen digitaalinen toimintaympäristö ja taidot sen käyttämiseen. Korkeakoulukirjaston tehtävä on ensisijaisesti oman kehysorganisaation opetuksen ja tutkimuksen tukeminen. Kokoelmia kehitetään tämän päämäärän saavuttamiseksi. (Opetusministeriö 2009, 3.)

Korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen hanketyöryhmä myös ehdotti korkeakoulukirjastojen taloudellisen aseman turvaamiseksi tavoitetta, että korkeakoulun tulisi käyttää viisi prosenttia kokonaisbudjetistaan kirjasto- ja tietopalveluihin (Opetusministeriö 2009, 14). Vuonna 2012 Turun ammattikorkeakoulun kokonaiskuluista kirjaston osuus oli arviolta 2,12 prosenttia (Kansalliskirjasto c).

Turun ammattikorkeakoulun kirjaston käyttäjäkunnasta suurin osa on oman ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Vuonna 2012 uusia asiakkaita kirjattiin 2572, ja näistä 2051 oli Turun ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Kuten taulukosta 2 näkyy, myös kirjaston aktiivisista lainaajista valtaosa on oman organisaation opiskelijoita. Aktiivisiksi lainaajiksi lasketaan tässä tapauksessa asiakkaat, jotka ovat lainanneet vähintään yhden teoksen vuoden 2012 sisällä. Luvuissa ei ole mukana ICT-kirjastoa, joka on yhteistyökirjasto Turun yliopiston ja Åbo Akademin kanssa. (Kansalliskirjasto c.)

Taulukko 2. Turun ammattikorkeakoulun kirjaston aktiiviset lainaajat 2012. (Kansalliskirjasto c.)

Oma opiskelija	5433
Oma henkilökunta	484
Ulkopuolisen AMK:n opiskelija	127
Ulkopuolisen AMK:n henkilökunta	13
Yliopiston opiskelija tai henkilökunta	192
Muun oppilaitoksen opiskelija tai henkilökunta	351
Julkishallinnon edustaja	4
Elinkeinoelämän edustaja	6
Kotimainen kaukopalveluasiakas	36
Muut	698
Yhteensä	7344

Turun ammattikorkeakoulun kirjastossa on kaikille sen toimipisteille yhteinen kirjallinen hankinta-, varastointi- ja poisto-ohjeistus. Siinä määritellään yleiset linjaukset kokoelmatyöhön, ja sitä voidaan näin pitää kokoelmapolitiikkana. Kirjaston kokoelmiin pyritään hankkimaan kaikki aineisto, joka kuuluu opintojaksojen opetussuunnitelmiin. Kysytyimmät julkaisut laitetaan kurssikirja- tai lyhytlainakokoelmiin, jotta ne kiertäisivät kaikilla niitä tarvitsevilla lainaajilla. (Turun ammattikorkeakoulu a.) Kirjastoyksikköjen aineistoihin kuuluu kirjoja, lehtiä, sarjajulkaisuja, audiovisuaalista ja sähköistä materiaalia, opinnäytetöitä

sekä kunkin alan omaa erikoisaineistoa, esimerkiksi nuotteja ja karttoja (Turun ammattikorkeakoulu b).

Aineiston valinnasta ja hankinnasta vastaa kunkin toimipisteen informaatikko, joka voi saada apua opettajilta ja muilta asiantuntijoilta. Myös opiskelijoiden ja muiden asiakkaiden hankintaehdotukset huomioidaan. Aineistoa pyritään valitsemaan tasapuolisesti kaikille toimipisteen koulutusaloille. Hankinnat tehdään kilpailutetuista hankintapaikoista, mutta painavin perustein myös muita voidaan käyttää. (Turun ammattikorkeakoulun kirjasto, 2002.)

Aineiston poistoperusteina käytetään huonoa kuntoa ja vähäistä käyttöä. Kuitenkin mikäli teos on kirjaston viimeinen kappale ja sisällöltään vielä ajankohtainen, tulisi ennen poistoa tarkistaa onko korvaavaa nidettä saatavilla. Kunkin alan perusteokset varastoidaan mahdollisuuksien mukaan, ellei niillä ole enää hyllykäyttöä. Aineistoa voidaan myös toimittaa Varastokirjastoon. Poistettu aineisto hävitetään. Kokoelmapolitiikka antaa vain yleiset suuntaviivat kokoelmatyölle, ja sen lopussa todetaankin, että kukin toimipiste voi tarvittaessa laatia tarkemmat ohjeet kokoelmien hallintaan. (Turun ammattikorkeakoulun kirjasto, 2002.)

3.3 Taideakatemia

Taideakatemia on yksi Turun ammattikorkeakoulun tulosalueista ja toimipisteistä. Toimipiste sijaitsee Turussa Linnankadulla. Taideakatemian tulosalueeseen kuuluu viisi koulutusohjelmaa: esittävä taide, elokuva ja televisio, journalismi, kuvataide sekä musiikki. Osassa koulutusohjelmia on useita suuntautumisvaihtoehtoja, esimerkiksi esittävän taiteen opiskelija voi suuntautua sirkukseen, tanssiin tai teatteriin ja nukketeatteriin (taulukko 3). Kaikki opetus ei tapahdu Taideakatemian toimipisteessä, vaan journalismia opetetaan Lemminkäisenkadulla ja sirkusalaa Sepänkadulla (Turun ammattikorkeakoulu 2013a). Mainonnan suunnittelua taas opiskellaan Joukahaisenkadulla (Turun ammattikorkeakoulu 2012b).

Taulukko 3. Taideakatemia koulutusohjelmat ja suuntautumisvaihtoehdot (Wikipedia 2013).

Koulutusohjelma	Suuntautumisvaihtoehdot	Tutkinto
Esittävä taide	Sirkus	Teatteri-ilmaisun ohjaaja (AMK)
	Tanssi	Tanssinopettaja (AMK)
	Nukketeatteri ja teatteri	Teatteri-ilmaisun ohjaaja (AMK)
Elokuva ja televisio	Animaatio ja elokuva	Medianomi (AMK)
	Mainonnan suunnittelu	
	Mediatuotanto	
Journalismi	-	
Kuvataide	Kuvataide	Kuvataiteilija (AMK)
	Valokuvaus	
Musiikki	Musiikki	Muusikko (AMK)
	Musiikkipedagogiikka	Musiikkipedagogi (AMK)

Tutkintoon johtavan koulutuksen lisäksi Taideakatemia tarjoaa täydennyskoulutusta. Täydennyskoulutuksessa on mahdollista käydä työn ohella, ja sitä voi saada sekä lyhytkestoisena täsmäkoulutuksena että pidempiaikaisina erikoistumisopintoina. (Turun ammattikorkeakoulu 2012e.) Taideakatemiasta voi myös ostaa palveluita, joita opiskelijat toteuttavat asiantuntijaopettajien ohjauksessa. Esimerkiksi kuvataiteen ja valokuvauksen opiskelijat tekevät tilaustöitä ja musiikin ja esittävien taiteiden opiskelijoita voi palkata esiintyjiksi erilaisiin tilaisuuksiin. (Turun ammattikorkeakoulu 2013d.)

3.4 Linnankadun kirjastoyksikkö

Linnankadun kirjastoyksikkö sijaitsee Taideakatemian yhteydessä. Kokoelmat ovat keskittyneet koulutusohjelmien mukaan esittävään taiteeseen, kuvataiteeseen, musiikkiin sekä elokuvaan ja televisioon. Kokoelmat käsittävät noin 9000 kirjaa, 600 nuottijulkaisua, 1000 videota, 1400 DVD- ja CD-levyä sekä 100 lehtivuosikertaa. (Turun ammattikorkeakoulu 2013f.) Samoissa tiloissa toimii ammattikorkeakoulun kirjaston lisäksi Turun konservatorion kirjasto, jonka kanssa tehdään yhteistyötä, mutta esimerkiksi lopulliset hankintapäätökset molemmat tekevät tahoillaan (Isomäki, 5.6.2013).

Turun ammattikorkeakoulun kirjaston yleinen kokoelmapolitiikka vuodelta 2002 mainitsee, että käsikirjastoon hankitaan alan keskeisiä käsikirjoja ja haku- ja perusteoksia. Nykyään käsikirjastot alkavat kuitenkin olla vanhanaikaisia, eikä niihin tehdä hankintoja yhtä tiheästi kuin ennen, sillä hakuteokset ovat enimmäkseen sähköisessä muodossa. Linnankadun kirjastoyksikkö eroaa muista toimipisteistä siinä, että kurssikirjojen määrä on suhteellisesti pienempi. Myös tästä syystä käsikirjaston käyttö on vähäisempää. (Isomäki, 5.6.2013.)

Myös Linnankadun kirjastotoimipisteessä pyritään tasapuolisuuden aineiston hankkimisessa eri aloille. Opettajilta ja opiskelijoilta otetaan vastaan hankintapyyntöjä. Kuitenkin täydellistä tasapuolisuutta aineistojen määrässä on mahdotonta saavuttaa hankkijasta riippumattomista syistä. Aineistoja ei julkaista kaikilla aloilla tasatahtiin, vaan esimerkiksi sirkuksesta uutta kirjallisuutta julkaistaan harvoin. (Isomäki, 5.6.2013.) Vuoden 2006 jälkeen hankintamäärärahat ovat huomattavasti pienentyneet vuosituhaten alkuun verrattuna, ja tämä näkyy hankitun aineiston määrässä (Isomäki, 5.11.2013).

Kokoelmissa on myös jonkin verran aineistoa, joka ei ole suoraan yhteydessä toimipisteessä opetettaviin koulutusaloihin. Tällaista yleisempää aineistoa on esimerkiksi liiketalous, yhteiskunta, johtaminen ja markkinointi. Aineistoa hankitaan sillä ajatuksella, että siitä on opiskelijoille hyötyä esimerkiksi valmistumisen jälkeiseen työelämään siirtymisessä tai yrityksen perustamisessa. Kokoelmien pääpaino ei kuitenkaan ole tällaisessa

aineistossa, mutta myös sitä pyritään pitämään ajantasaisena. Johtuen toimipisteen koulutusaloista esimerkiksi liiketaloudessa painotetaan kulttuurialan yrittämiseen ja pienyrittämiseen liittyvää kirjallisuutta. (Isomäki, 5.6.2013.)

Huonokuntoinen ja asiasisällöltään vanhentunut aineisto poistetaan. Jokainen teos arvioidaan erikseen, mutta usein esimerkiksi materiaali, jota ei ole lainattu viiteen vuoteen poistetaan. Hyvin harvinaiset kirjat saatetaan säästää, vaikkei niitä olisikaan lainattu. Varastossa on iäkkäitä taidekirjoja sekä lehtien vuosikertoja. Varastoon siirretään aineistoa vain vähän, suurin osa karsittavasta aineistosta poistetaan suoraan. (Isomäki, 5.6.2013.)

4 KOKOELMIEN TILASTOLLINEN ARVIOINTI

Toimeksiantajan toiveesta arvioitaviksi kokoelmanosiksi valikoitui Linnankadun kirjastoyksikön kokoelmista YKL-luokat 30-37.62 ja 69-69.35. Kuten taulukosta 4 näkyy, kyseiset luokat sisältävät yhteiskuntatieteiden ja liiketalouden kirjallisuutta. Luokkien 30-37.62 tarkempi jaottelu selityksineen löytyy liitteestä 1. Mainontaa (69.35) lukuun ottamatta kumpikaan aihealue ei ole suoraan sidoksissa koulutusohjelmien sisältöön, vaan kokoelmien on tarkoitus tarjota perus- ja täsmäteoksia opiskelijoiden tarpeisiin.

Taulukko 4. YKL-luokkien 30-37.62 ja 69-69.35 sisältö ja nidemäärät (Opetusministeriö, Kulttuuriyksikkö).

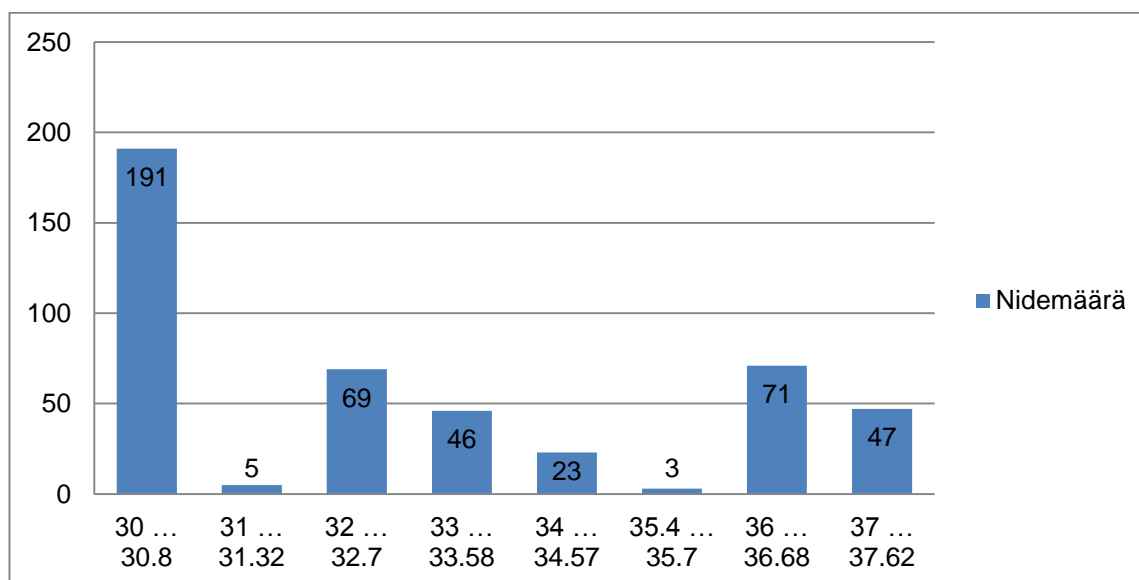
YKL-luokka	Selite	Nidemäärä
30 ... 30.8	Yleinen yhteiskuntatiede	191
31 ... 31.32	Tilastotiede	5
32 ... 32.7	Valtio-oppi, politiikka	69
33 ... 33.58	Oikeustiede	46
34 ... 34.57	Aluesuunnittelu, aluepolitiikka	23
35.4 ... 35.7	Hallinto	3
36 ... 36.68	Taloustiede, kansantaloustiede	71
37 ... 37.62	Sosiaalipolitiikka	47
		Yhteensä 455
69	Liiketalous, markkinointi, kauppa, liikenne	6
69.1	Liiketalouden hallinto	86
69.11	Johtamisen tekniikka ja menetelmät	51
69.12	Tuotannon organisointi ja suunnittelu	5
69.13	Henkilöstöpolitiikka	8
69.15	Työntutkimukset, työanalyysi, työn suunnittelu	1
69.16	Toimistotyö, toimistotekniikka	2

(jatkuu)

Taulukko 4 (jatkuu).

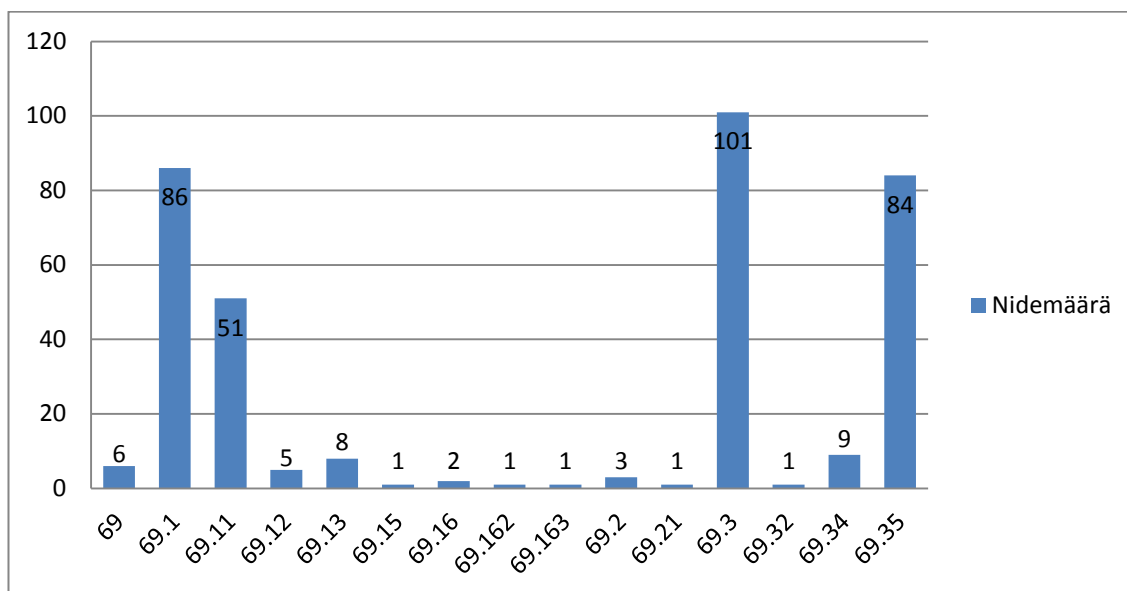
YKL-luokka	Selite	Nidemäärä
69.162	Konekirjoitus, tekstinkäsittely, pikakirjoitus	1
69.163	Kauppakirjeenvaihto	1
69.2	Liiketaloudellinen laskentatoimi	3
69.21	Liiketaloudellinen kirjanpito ja tilintarkastus	1
69.3	Markkinointi, kauppa	101
69.32	Tavaraoppi	1
69.34	Asiakaspalvelu, myyntityö	9
69.35	Mainonta	84
		Yhteensä 360

Luokkiin 30-37.62 kuuluu 455 nidettä, näistä käsikirjaston kirjoja 25 ja varastokirjoja kolme. Aineistosta 42 prosenttia kuuluu luokkiin 30-30.8 (kuvio 2). Nämä luokat sisältävät yleisen yhteiskuntatieteen lisäksi esimerkiksi sosiologian ja kansalais- ja järjestötoiminnan aineistoa (liite 1). Seuraavaksi suurimmat luokat nidemäärän mukaan ovat 36-36.68 ja 32-32.7 eli taloustiede ja kansantaloustiede sekä valtio-oppi ja politiikka.

Kuvio 2. Nidemäärät luokittain, YKL-luokat 30-37.62.

Luokkiin 69-69.35 kuuluu 360 nidettä, joista käsikirjoja on yhdeksän. Nidemäärällisesti suurin luokka on 69.3 eli markkinointi ja kauppa (kuvio 3). Seuraavaksi eniten aineistoa on luokissa 69.1 (liiketalouden hallinto), 69.35 (mainonta) ja 69.11 (johtamisen tekniikka ja menetelmät). Nämä neljä luokkaa muodostavat kokoelmista 89 prosenttia.

Kuvio 3. Nidemäärät luokittain, YKL-luokat 69-69.35.

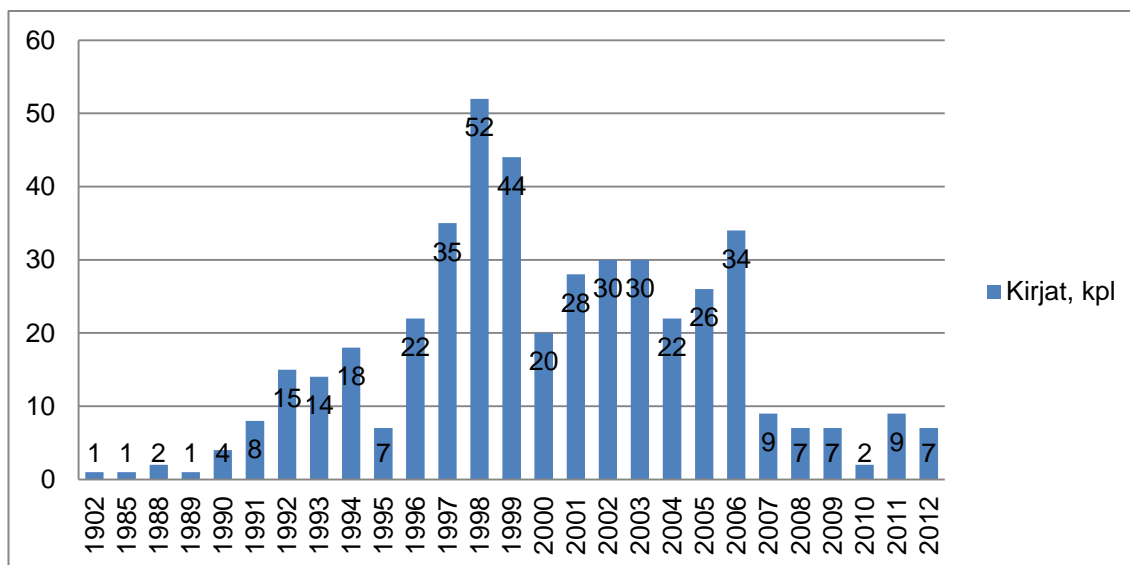
Pääosa molempien kokoelmien aineistosta on suomenkielistä. Luokissa 30-37.62 suomenkielisen aineiston osuus on 83,3 prosenttia, englanninkielisen 14,3 prosenttia. Jäljelle jäävä alle kolme prosenttia on ruotsin-, norjan- ja monikielistä aineistoa. Luokissa 69-69.35 suomenkielistä aineistoa on 76,1 prosenttia, englanninkielistä 23,3 prosenttia. Tämän lisäksi kokoelmaan kuuluu kaksi ruotsinkielistä teosta.

Tarkasteltavana oli ainoastaan hyllyissä oleva fyysinen aineisto, sähköisesti saatavissa oleva materiaali jätettiin tutkimuksessa huomioimatta. Tutkittavat kokoelmanosat sijaitsevat kirjaston ensimmäisessä kerroksessa. Sijainti on varsin keskeinen, sillä muutaman metrin etäisyydellä ovat niin työpöydät, palvelutiski kuin kirjaston kakkosisäänkäyntikin. Kokoelmien löydettävyyttä parantavat hyllyjen päissä olevat opasteet.

Kokoelmia arvioitiin sekä kokoelma- että käyttökeskeisin menetelmin. Arvioinnissa hyödynnettiin tilastotietoja teosten ikäjakaumasta ja lainausmääristä. Tiedot niteistä saatiin kirjaston Voyager-tietokannasta.

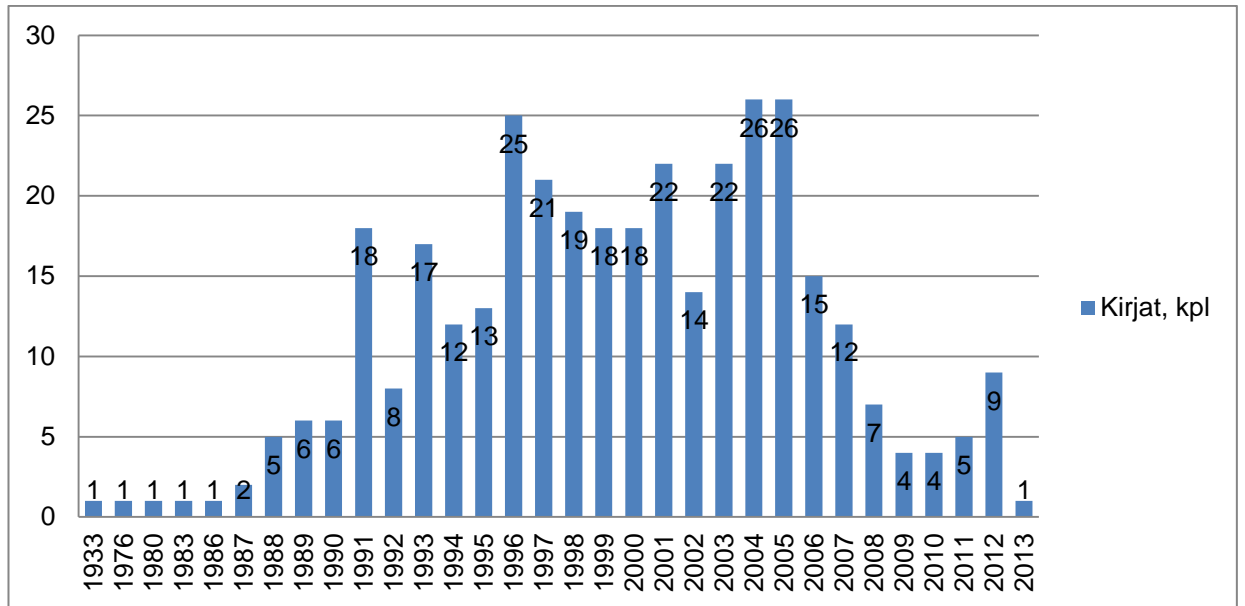
4.1 Ikäjakauma

Kokoelmia arvioitiin niiden iän perusteella. Ikä laskettiin tässä julkaisuvuoden, ei hankintavuoden mukaan. Kuvio 4 havainnollistaa minä vuosina julkaistuista kirjoista luokkien 30-37.62 kokoelma koostuu. Lähes kaikki kokoelman aineisto on julkaistu 1990-luvun jälkeen. Kokoelmasta 75,4 prosenttia on aikaväliltä 1996–2006. Tätä vanhemman aineiston osuus on 15,6 prosenttia. Viime vuosina aineistoa on hankittu verrattain vähän. Vuotta 2006 uudempaa aineistoa on yhdeksän prosenttia kokoelmasta.

Kuvio 4. Aineiston jakautuminen julkaisuvuoden mukaan, luokat 30-37.62.

Luokkien 69-69.35 ikäjakauma on hyvin samanlainen kuin luokissa 30-37.62. Suurimman osan, 62,8 prosenttia, kokoelmasta muodostaa vuosina 1996–2006 julkaistu aineisto (kuvio 5). Sitä vanhempaa ja uudempaa aineistoa on vähän. Ennen vuotta 1996 julkaistua aineistoa on 25,6 prosenttia. Vuoden 2006 jälkeen julkaistun aineiston osuus kokoelmista on 11,7 prosenttia.

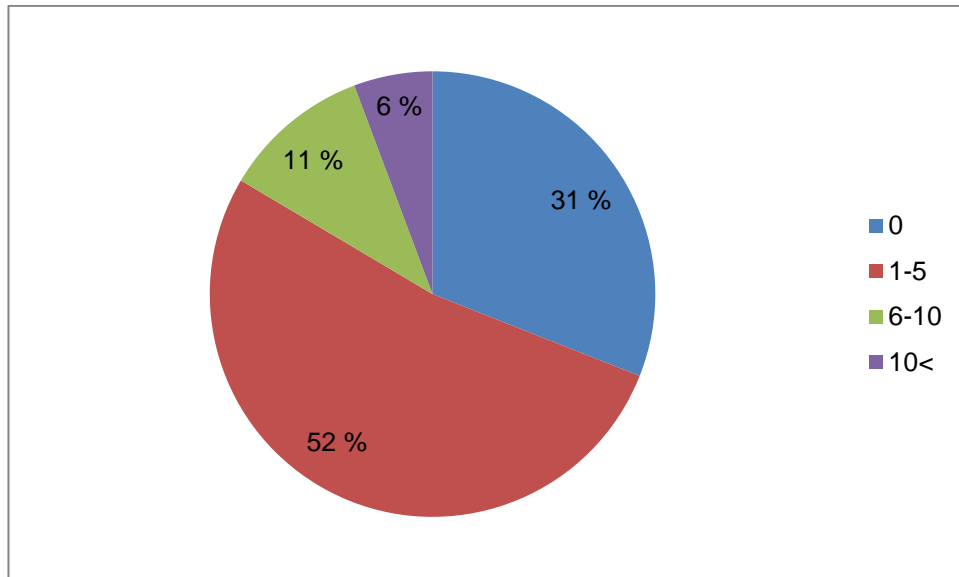

Kuvio 5. Aineiston jakautuminen julkaisuvuoden mukaan, luokat 69-69.35.

4.2 Lainamäärät

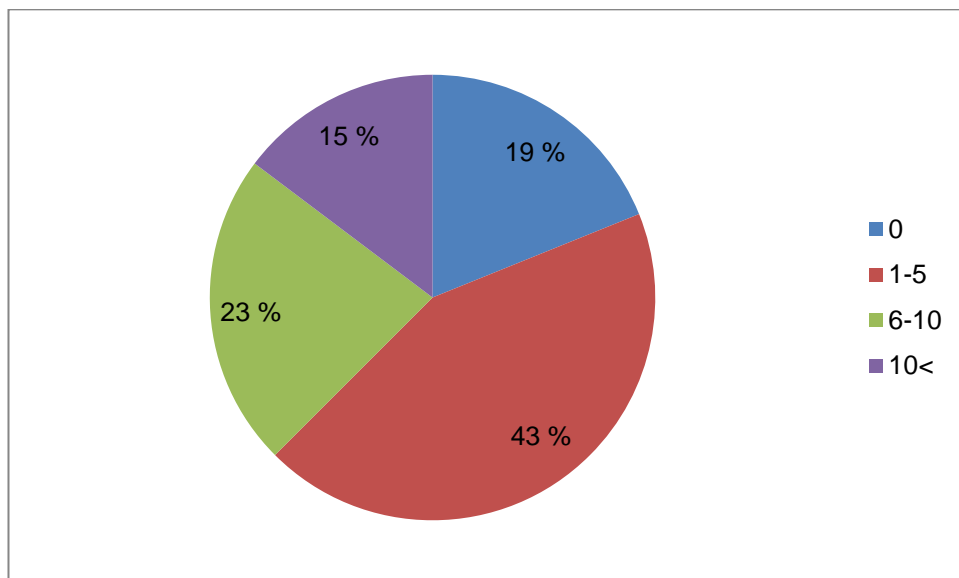
Lainamäärissä näkyy jokainen palautettu laina 4.6.2013 asti. Ne niteet, jotka ovat olleet lainassa kyseisenä päivänä, eivät näy lainausluvuissa. Myöskään uusintakerrat eivät näy luvuissa. Huomionarvoista on, että Voyager-järjestelmä on ollut käytössä elokuusta 2002 alkaen (Suomen kirjasto -selvityksen suunnitteluryhmä 2002, 9). Tästä syystä lainatilastoissa ei näy ennen elokuuta 2002 tehtyjä lainoja.

Luokissa 30-37.62 lainamäärät vaihtelevat nidekohtaisesti nollasta lainasta 48 lainaan. Keskimäärin yhtä nidettä on lainattu 2,96 kertaa. Nollalainojen määrä on 141, mikä tarkoittaa, että 31 prosenttia kokoelman kirjoista ei ole ollut joko koskaan tai vuoden 2002 jälkeen lainassa. Kuvio 6 osoittaa, että 52 prosenttia kokoelmista on ollut yhdestä viiteen kertaan lainassa.

Kuvio 6. Lainauskerrat/nide, luokat 30-37.62.

Luokissa 69-69.35 suosituinta nidettä on lainattu 25 kertaa. Keskimäärin yhtä nidettä on lainattu 5,02 kertaa. Lainamäärät ovat suurempia kuin luokissa 30-37.62, mutta silti 19 prosenttia niteistä ei ole ollut lainassa (kuvio 7).

Kuvio 7. Lainauskerrat/nide, luokat 69-69.35.

4.3 Johtopäätökset

Vuotta 2006 uudemman aineiston osuus molemmissa kokoelmissa on pieni. Tämän selittänee hankintamäärärahojen huomattava pieneneminen juuri vuodesta 2007 alkaen (Kansalliskirjasto c). On mahdollista, että jokin vaikutus on myös elektronisen aineiston määrän lisääntymisellä ja samalla fyysisen kokoelman merkityksen vähenemisellä.

Kuten aiemmin todettiin, kansainvälisten suositusten mukaan avokokoelmista vähintään neljäkymmentä prosenttia pitäisi olla alle viisi vuotta vanhaa aineistoa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010, 51). Suositus on yleisille kirjastoille eikä siis suoraan päde tieteellisiin kirjastoihin, mutta sitä voidaan silti käyttää varovaisena ohjenuorana. Luokissa 30-37.62 alle viisi vuotta vanhan aineiston osuus on vain 7,6 prosenttia, luokissa 69-69.35 vastaavasti 9,1 prosenttia. Neljäkymmenen prosentin tavoitteesta jäädään siis kauas.

Uuden aineiston pientä määrää voidaan ehkä puolustaa kokoelmien tavoitteella. Sekä luokkien 30-37.62 että 69-69.35 on tarkoitus tarjota perusteoksia ja mahdollisuuksien mukaan kulttuurialaan liittyvää aineistoa. Yhteiskuntatieteiden ja liiketalouden peruslähtökohdat lienevät pysyneet melko samoina, joten voidaan olettaa, että ainakin osa 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa julkaistuista alkeita selittävästä kirjoista on edelleen ajankohtaisia. Tosin vaikka sisältö olisikin sama, voidaan pohtia houkuttelisiko uudempi painos ja uudistettu ulkoasu paremmin asiakkaita.

Nollalainojen osuus molemmissa tutkittavissa kokoelmissa on huomattavan suuri, 31 prosenttia luokissa 30-37.62 ja 19 prosenttia luokissa 69-69.35. Osa nollalainoista saattaa olla kadonnutta materiaalia. Osaa on myös ehkä lainattu ennen vuotta 2002, muttei sen jälkeen.

Kokoelmien käyttämättömyyden syynä voi olla sekin, etteivät asiakkaat löydä tietään kokoelmien luo. Kokoelmia karsimalla hyllyille voitaisiin saada lisätilaa niin, että yksittäisiä kirjoja voidaan laittaa näkyvämmiin esitteille. Asiakkailla voi olla myös vaikeuksia löytää kirjoja tietokannasta. Kyseisissä luokissa

asiasanoitus alkaa olla osittain vanhentunutta, mikä vaikuttanee löytyvyyteen (Isomäki, 5.6.2013).

Sekä lainauslukujen että aineiston ikäjakauman perusteella kokoelmia voisi karsia reilustikin. Mikäli teos on seisonut kymmenen vuotta hyllyssä lainaamatta, sillä tuskin tulevaisuudessakaan on suurta kysyntää. Nollalainojen lisäksi suuri osa kokoelmaa on hyvin vähän lainassa. Pienemmästä, karsitusta kokoelmasta ”helmet” erottuisivat paremmin.

5 LOPUKSI

Tämä tutkimus osoitti tilastollisten menetelmien heikkoudet kokoelmien kehittämisen apuna. Vaikka kirjaston tietokannasta saatavat tiedot kokoelmista ovat objektiivisia, ne eivät koskaan kerro koko totuutta kokoelmien tilasta. Ihannetapauksessa tilastot ovat vain yksi keino muiden joukossa arvioida kokoelman toimivuutta.

Tutkimuksen tulosten arvoa ja hyödyllisyyttä olisi nostanut fyysisten niteiden vertailu kirjastojärjestelmästä saatuihin nidetietoihin. Tämä olisi mahdollistanut nidekohtaisten karsintaehdotusten tekemisen niteiden kunnan, iän ja lainauksen perusteella. Lisäksi tilastoihin olisi ollut hyvä saada tietoa siitä, milloin niteet ovat viimeksi olleet lainassa. Kokonaislainauslukuja ehkä tärkeämpi tieto olisi ollut ovatko niteet olleet lainassa esimerkiksi viimeisen viiden vuoden aikana.

Tilastoista kävi ilmi, että tutkittavana olleista luokista suurimman osan muodostaa 1990-luvun lopulla julkaistu aineisto. Jopa neljäsosa niteistä ei ole ollut joko koskaan tai ainakaan vuoden 2002 jälkeen lainassa. Tästä voisi päätellä, että kokoelmissa on karsinnanvaraa. Lainamäärissä ei kuitenkaan näy aineiston todellinen käyttö, sillä nollalainakin saattaa olla ahkerassa lukusalikäytössä.

Oikeastaan tilastot herättivät enemmän kysymyksiä kuin antoivat vastauksia. Voisiko vähäinen lainausaktiivisuus ja osittain myös uudemman aineiston pieni määrä selittyä esimerkiksi elektronisen aineiston tarjonnan ja käytön lisääntymisellä? Voisiko vähäinen lainaus selittyä ikärakenteen sijaan esimerkiksi aineiston fyysisellä kunnolla tai sijoittelulla kirjaston sisällä? Kokoelmat sijaitsevat kirjastossa varsin keskeisellä paikalla, joten niiden löytäminen hyllystä ei pitäisi olla ongelmatekijä. Kenties pöytien ja työpisteiden välitön läheisyys rohkaiseekin käyttämään aineistoja kirjastossa, eikä kokoelmien todellinen käyttö näin käy ilmi lainausluvuista?

Pelkästään tämän tutkimuksen avulla kokoelmia ei pystytä kokonaisvaltaisesti arvioimaan ja kehittämään. Toivon mukaan työ kuitenkin tarjoaa pohjan

tarkemmalle kokoelmien hallinnalle. Looginen seuraava askel voisi olla aineiston fyysisen kunnon arvioiminen. Käyttäjätutkimusten, esimerkiksi kyselyn tai haastattelun, avulla saataisiin myös tietoa minkälaiset tarpeet kirjaston asiakkailta todella on kokoelmien suhteen. Asiasanoituksen päivittäminen voisi parantaa kokoelmien löydettävyyttä.

Yksi mahdollinen tutkimussuunta Linnankadun kirjastoyksikön kokoelmien kehittämiseksi olisi kokoelmien vertaaminen Turun ammattikorkeakoulun kirjaston muiden toimipisteiden kokoelmiin. Esimerkiksi Lemminkäisenkadun kirjastoyksikkö on erikoistunut liiketalouteen, joten mahdollisia päällekkäisiä aineistoja voisi Linnankadulta karsia. Koska sama kirjastokortti käy kaikissa toimipisteissä, aineisto olisi silti asiakkaiden saatavilla. Perusteosten sijaan Linnankadun kirjastoyksikön kokoelmat voisivat keskittyä entistä enemmän kulttuurialaan liittyvään aineistoon, jota taas ei ole muissa kirjastotoimipisteissä.

Pohdinnan ja kenties tutkimisenkin arvoisena kysymyksenä nousi työn aikana se, tuleeko ammattikorkeakoulukirjastojen tarjota aineistoja, jotka eivät ole suoraan sidoksissa koulutusohjelmien tai opintojaksojen sisältöihin. Lopulta kyse on kirjaston valinnasta tukea joko asiakkaan kokonaisvaltaista oppimista, tai keskittyä tiukemmin opiskelun ja tutkimuksen tukemiseen. Toisaalta rajanveto koulutusohjelmien sisältöihin liittyvien ja yleishyödyllisten teosten välillä ei ole aina selvä.

LÄHTEET

- Atkinson, R. 2001. Contingency and contradiction: The Place(s) of the Library at the Dawn of the New Millenium. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*. 52(1): 3-11. Viitattu 25.9.2013 ProQuest. <http://search.proquest.com.ezproxy.turkuamk.fi/docview/743141530?accountid=14446>.
- Bell, S. J. 2003. Is MORE Always Better? *American Libraries*. Jan2003, Vol. 34 Issue 1, p44. Viitattu 25.9.2013 Academic Search Elite. <http://search.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=afh&AN=8810306&site=ehost-live>.
- Carrigan, D. P. 1988. Librarians and the "Dismal Science". *Library Journal*. 6/15/1988, Vol. 113 Issue 11, p22-25. Viitattu 26.9.2013 Academic Search Elite. <http://search.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=afh&AN=6543441&site=ehost-live>.
- DePew, J. 1975. An Acquisitions Decision Model for Academic Libraries. *Journal of the American Society for Information Science (Pre-1986)*, 26(4), 237. Viitattu 2.10.2013 ProQuest. <http://search.proquest.com.ezproxy.turkuamk.fi/docview/216633617?accountid=14446>.
- Doll, C. A. B. & Petrick, P. 2002. *Managing and Analyzing Your Collection: A Practical Guide for Small Libraries and School Media Centers*. Chicago: American Library Association Editions.
- Dubicki, E. 2008. Weeding: facing the fears. *Collection Building*, Vol. 27 Iss: 4, pp.132 – 135. Viitattu 22.10.2013 Emerald Journals. <http://www.emeraldinsight.com.ezproxy.turkuamk.fi/journals.htm?issn=0160-4953&volume=27&issue=4&articleid=1747615>.
- Evans, E. G. 2000. *Developing Library and Information Center Collections*. 4. painos. Englewood: Libraries Unlimited.
- Handis, M. W. 2007. Practical advice for weeding in small academic libraries. *Collection Building*, Vol. 26 Iss: 3, pp.84-87. Viitattu 22.10.2013 Emerald Journals. <http://www.emeraldinsight.com.ezproxy.turkuamk.fi/journals.htm?articleid=1614168&show=abstract>.
- Hoffmann, F. & Wood, R. 2005. *Library Collection Development Policies*. Academic, Public and Special Libraries. Lanham Maryland The Scarecrow Press.
- Johnson, P. 2009. *Fundamentals of Collection Development and Management*. 2. painos. Chicago: American Library Association Editions.
- Kansalliskirjasto a. Kirjastojen tehtävät ja työnjako. Viitattu 10.10.2013 http://www.minedu.fi/OPM/Kirjastot/kirjastoverkosto/tehtavat_ja_tyonjako/?lang=fi.
- Kansalliskirjasto b. Mikrokuvaus- ja digitointilaitoksen työmenetelmät. Viitattu 18.11.2013 <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/dimiko/tyomenetelmat.html>.
- Kansalliskirjasto c. Tieteellisten kirjastojen tilastotietokanta. Viitattu 10.10.2013 <https://yhteistilasto.lib.helsinki.fi/?orgs=4%2C120&years=2012&page=search&stats=1%2C2%2C3%2C4%2C5%2C6%2C482%2C491%2C498%2C513#results>.
- Kothari, A. R.; Bickford, J. J.; Edwards, N.; Dobbins, M. J. & Meyer, M. 2011. Uncovering Tacit Knowledge: A Pilot Study to Broaden the Concept of Knowledge in Knowledge Translation. *BMC Health Services Research*. January 2011;11(1):198-207. Viitattu 2.11.2013 Academic Search Elite. <http://web.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/ehost/detail?vid=11&sid=df60f983->

[6202-41c0-8c9e-fc1bf5513edc%40sessionmgr112&hid=120&bdata=JnNpdGU9ZWZWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#db=afh&AN=66677862.](https://www.digipaper.fi/turun_amk/110638/)

Leppänen, J. 2013. Yhteiskuntavastuuraportti täyttää 10 vuotta: Miten olemme onnistuneet? Aurinkolaiva 1/2013, 20. Viitattu 10.10.2013 http://www.digipaper.fi/turun_amk/110638/.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010. Yleisten kirjastojen laatusuositus. Viitattu 19.10.2013 <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2010/liitteet/OKM20.pdf?lang=fi>.

Opetusministeriö, Kulttuuriyksikkö. Verkko-YKL. Viitattu 13.11.2013 <http://ykl.kirjastot.fi>.

Opetusministeriö 2009. Opetuksen ja tutkimuksen toimintaympäristö 2020 - korkeakoulukirjastojen rakenteellinen kehittäminen digitaalisiksi palveluverkoksi. Viitattu 13.10.2013 <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/tr26.pdf?lang=fi>.

Polanyi M. 1966. The Tacit Dimension. London: Doubleday & Co.

Quinn B. 2007. Cognitive and Affective Processes in Collection Development. Library Resources & Technical Services. January 2007;51(1):5-15. Viitattu 2.10.2013 Academic Search Elite. <http://search.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=afh&AN=23628628&site=ehost-live>.

Rutledge, J. & Swindler, L. 1987. The Selection Decision: Defining Criteria and Establishing Priorities. College & Research Libraries. Mar 1987, Vol. 48 Issue 2, p123-131. Viitattu 2.10.2013 Academic Search Elite. <http://search.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=lxh&AN=ISTA2200821&site=ehost-live>.

Schwartz, C. 1989. Book Selection, Collection Development, and Bounded Rationality. College & Research Libraries News, 50(3), 328-343. Viitattu 3.10.2013 EBSCOhost. <http://search.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=lxh&AN=ISTA2500904&site=ehost-live>.

Slote, S. J. 1997. Weeding Library Collections: Library Weeding Methods. 4. painos. Englewood: Libraries Unlimited.

Suomen kirjasto -selvityksen suunnitteluryhmä 2002. Tiedonhaun portti: Suomen kirjasto -selvitys. Viitattu 21.11.2013 http://www.kirjastot.fi/File/8ed994f6-da37-4ef7-bc63-029077f28f6d/suomenkirjasto_selvitys.pdf.

Tilastokeskus 2013. Suomen virallinen tilasto (SVT): Ammattikorkeakoulukoulutus, Liitetaulukko 2. Ammattikorkeakouluissa suoritettut tutkinnot ammattikorkeakouluittain 2012. Viitattu 10.10.2013 http://www.stat.fi/til/akop/2012/akop_2012_2013-04-10_tau_002_fi.html.

Turun ammattikorkeakoulu a. Kurssikirjat. Viitattu 5.11.2013 www.messi.turkuamk.fi > etusivu > palvelut ja johtaminen > kirjasto > kokoelmat > lisätietoa > kurssikirjat.

Turun ammattikorkeakoulu b. Monipuoliset kokoelmat opetuksen ja oppimisen tueksi. Viitattu 5.11.2013 www.messi.turkuamk.fi > etusivu > palvelut ja johtaminen > kirjasto > kokoelmat.

Turun ammattikorkeakoulu 2012a. Kokoelmat. Viitattu 11.10.2013 turku.fi > Turun ammattikorkeakoulu > Kirjasto > Kokoelmat.

Turun ammattikorkeakoulu 2012b. Medianomi (AMK), Mainonnan suunnittelu. Viitattu 17.11.2013 <http://turkuamk.zeeland.ee/> > Nuorten koulutus > Kulttuuriala > Medianomi (AMK), Mainonnan suunnittelu.

Turun ammattikorkeakoulu 2012c. Muutoksia viestinnän koulutusohjelmassa. Viitattu 17.11.2013 turku.fi > Turun ammattikorkeakoulu > Yksiköt > Taideakatemia > Viestintä.

Turun ammattikorkeakoulu 2012d. Toimipisteet ja aukioloajat. Viitattu 11.10.2013 turku.fi > Turun ammattikorkeakoulu > Kirjasto > Toimipisteet ja aukioloajat.

Turun ammattikorkeakoulu 2012e. Täydennyskoulutus. Viitattu 6.11.2013 turku.fi > Turun ammattikorkeakoulu > Yksiköt > Taideakatemia > Täydennyskoulutus.

Turun ammattikorkeakoulu 2012f. Yleisesite 2012. Viitattu 10.10.2013 turku.fi > Turun ammattikorkeakoulu > Esittely > Yleisesite 2012.

Turun ammattikorkeakoulu 2013a. Kulttuuriala. Viitattu 6.11.2013 turku.fi > Turun ammattikorkeakoulu > Koulutustarjonta ja haku > AMK-tutkinto nuoret > Kulttuuriala.

Turun ammattikorkeakoulu 2013b. Lainaaminen. Viitattu 17.11.2013 turku.fi > Turun ammattikorkeakoulu > Kirjasto > Kirjaston käyttö ja palvelut > Lainaaminen.

Turun ammattikorkeakoulu 2013c. Menestystarinoita alojen yhteistyöllä. Viitattu 2.11.2013 turku.fi > Turun ammattikorkeakoulu > Yksiköt.

Turun ammattikorkeakoulu 2013d. Taideakatemian palvelutarjonta. Viitattu 6.11.2013 turku.fi > Turun ammattikorkeakoulu > Yksiköt > Taideakatemia > Palvelut.

Turun ammattikorkeakoulu 2013e. Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 2.11.2013 turku.fi > Turun ammattikorkeakoulu > Esittely.

Turun ammattikorkeakoulu 2013f. Turun ammattikorkeakoulun kirjasto / Linnankatu. Viitattu 18.10.2013 turku.fi > Turun ammattikorkeakoulu > Kirjasto > Toimipisteet ja aukioloajat > Turun ammattikorkeakoulun kirjasto / Linnankatu.

Turun ammattikorkeakoulun kirjasto 2002. Aineiston hankinta-, varastointi- ja poisto-ohjeet. Turun ammattikorkeakoulun intranet. Viitattu 17.11.2013 <http://messi/palvelutjajohtaminen/10/10.7/7.1/Sivut/etusivu.aspx>.

Widenius, M. 1999. Hajautettu vai keskitetty ammattikorkeakoulukirjasto. Kreodi 4/1999. Viitattu 10.10.2013 <http://www.kreodi.fi/arkisto/artview47.html>.

Wikipedia 2013. Turun taideakatemia. Viitattu 5.11.2013 http://fi.wikipedia.org/wiki/Turun_taideakatemia.

Wilén, R. & Kortelainen T. 2010. Kirjastokokoelmien kehittämisen ja arvioinnin perusteet: teoria, menetelmät, käytäntö. 2. painos. Helsinki: Gaudeamus.

YKL-luokat 30-37.62

Muotoluokkia ei ole eritelty omiksi ryhmikseen, vaan esimerkiksi 32.309 (Naisen ja miehen asema yhteiskunnassa, historia) sisältyy luokkaan 32.3 (Naisen ja miehen asema yhteiskunnassa). Selitteet ovat Verkko-YKL:stä (Opetusministeriö, Kulttuuriyksikkö).

YKL-luokka	Selite	Nidemäärä
30	YLEINEN YHTEISKUNTATIEDE	52
30.1	Sosiologia	11
30.11	Sosiaaliset järjestelmät	17
30.111	Yhteiskunnallinen futurologia	9
30.114	Alueellinen sosiologia	4
30.12	Elämäntapojen sosiologia, kulttuurisosiologia	53
30.13	Sosiaalipsykologia	27
30.15	Perhesosiologia	1
30.16	Kriminologia, kriminaalisosiologia	2
30.7	Kansalais- ja järjestötoiminta, kokoustekniikka	5
30.8	Käytös- ja tapatieto	10
31	TILASTOTIEDE	3
31.32	Suomen yleiset tilastot	2
32	VALTIO-OPPI, POLITIIKKA	5
32.18	Eri maiden poliittiset järjestelmät ja sisäpolitiikka	2
32.1828	Suomen puolueet	1
32.2	Ihmisoikeudet, kansalaisen asema yhteiskunnassa	3
32.21	Siirtolaiset, pakolaiset	10
32.3	Naisen ja miehen asema yhteiskunnassa	34
32.4	Ikäryhmien asema yhteiskunnassa	1
32.5	Kansainvälinen politiikka	4
32.51	Euroopan unioni	5
32.6	Kansainvälinen yhteistyö	2
32.7	Rauhankysymys, rauhantutkimus	2
33	OIKEUSTIEDE	10
33.1	Kansainvälinen oikeus	2

33.2	Julkis- ja hallinto-oikeus	1
33.21	Valtiosääntöoikeus	2
33.25	Vero-oikeus	1
33.33	Esine- ja velvoiteoikeus	2
33.331	Asunto- ja kiinteistönkauppaoikeus	1
33.34	Immateriaalioikeudet	21
33.36	Kauppaoikeus	2
33.44	Työoikeus	2
33.58	Kriminaalipolitiikka, vankeinhoito	2
34	ALUESUUNNITTELU, ALUEPOLITIIKKA	2
34.2	Seutusunnittelu	1
34.5	Yhdyskuntasuunnittelu, kaupunkisuunnittelu, ympäristösuunnittelu	9
34.52	Asuinalueiden suunnittelu	7
34.57	Viheralueiden suunnittelu	4
35.4	Kunnallishallinto, paikallishallinto	1
35.7	Poliisitoimi, yleinen turvallisuus	2
36	TALOUSTIEDE, KANSANTALOUSTIEDE	11
36.1	Talouspolitiikka, taloudelliset rakenteet	2
36.13	Työ, työelämä	32
36.131	Työvoimapolitiikka	9
36.132	Palkkapolitiikka, tulopolitiikka	6
36.15	Elintaso, kulutus	1
36.6	Kansainvälinen talous, maailmankauppa	7
36.61	Kansainväliset talousjärjestöt	1
36.68	Kehitysmaiden taloudelliset olot	2
37	SOSIAALIPOLITIIKKA	18
37.1	Työsuojelu, ergonomia	1
37.13	Eri alojen työsuojelu ja ergonomia	4
37.2	Sosiaaliturvapolitiikka	1
37.232	Vanhusten huolto	4
37.233	Vammaisten huolto	1
37.4	Perhepolitiikka	2

37.41	Päivähoito	11
37.5	Asuntopolitiikka	2
37.6	Päihdepolitiikka, päihdehuolto	2
37.62	Huumausainepolitiikka	1
		Yhteensä 455